NĂM THỨ MƯỜI BA. SỐ THỨ 28[illegible] MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ BẢY 14 MARS 1925

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N°3196

BANG

Một năm.	6$ 00	6$ 00	6$ 30	6$ 30	6$ 00	12$ 00
Các tháng ra	»	3$ 00	3$ 00	3$ 00	3$ 00	»
Sáu tháng.	3$ 00	3$ 00	3$ 25	3$ 25	3$ 00	6$ 00
Ba tháng.	1$ 50	1$ 50	1$ 65	1$ 65	1$ 50	3$ 00
Một tháng.	0$ 50	0$ 50	0$ 60	0$ 55	0$ 50	1$ 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur: 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Propriétaire: P. K. SUBERBIE
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur-gérant: NGUYỄN-V-GIÁP

Adresse télégraphique: TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Des mètres à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large
Une insertion ... 0$ 30 le cent.
Par contrat annuel ...
Pas centimètres en sus
Insertion ... 0$ 15 le cent.
Réclame dans la 3e page ... 2$ le cent.
Annonces judiciaires et légales ... 0$ 25 le cent.
On traite à forfait pour les contrats importants.

Quan mình với dân mình

IV

Như bài trước đã nói, cái trình-độ dân-trí của mình thật chưa biết cái quyền-lợi cái nghĩa-vụ đối với quan là thế nào cả thì cái mối quan-hệ quan mình với dân mình chưa có thể đặt một cái giới hạn quyền-lợi nghĩa-vụ minh-bạch hẳn-hoi mà giao-thiệp với nhau như ở các nước văn-minh được; nay lại xét đến cái nền-nếp xã-hội của mình thì tưởng dù có thể được nữa cũng không nên.

Xã-hội mình mấy ngàn năm nay thành-lập ra mà duy-trì được cũng có trật-tự, có kỷ-cương, có văn-minh, có lịch-sử là theo một cái chế-độ xã-hội đông phương, tức cũng như xã-hội Nhật-bản mà một nhà phái-bộ Nhật vừa diễn-thuyết với chúng ta ở đây hôm trước; xã-hội ấy là gốc ở cái tinh-thần nho-học là cái lý-thuyết vi bạ bất bội, cư thượng bất kiêu, vi hạ bất lộ, tức là dân, cư thượng tức là quan, quan không bẻ bai ngược với dân, dân không nỡ xấc-xược với quan; xã-hội ấy là một cái xã-hội trên trông xuống dưới trông lên, trên hòa dưới mục, trên kính dưới nhường, trên bảo dưới nghe, trên hành dưới hiệu; trong một cái xã-hội như thế, dù trí-thức người dân chưa khai thông, học-vấn người dân chưa phổ-cập, cả bàn-dân trong nước có ngu có hèn đi nữa, mà miễn có được một số người thượng-lưu xứng-đáng có đạo-đức, có tài-lược cầm được cái quyền chính dụng giáo, đứng làm tiên-phong hướng-đạo cho kẻ theo sau, dắt đi ngược thì theo ngược, dắt đi xuôi thì theo xuôi, lệnh gì cũng hành, cấm gì cũng chỉ, phạt một người mà muôn nghìn người sợ, thưởng một người mà muôn nghìn người khuyến, như nêu dựng mà bóng ngay, như gió đi mà cỏ lướt, không có cái chính-sách cao-viễn gì bị ngăn-trở, không có cái chính-kiến sâu-sắc gì bị chi-nghị, một tiếng nói là thép là gang, một ngòi bút là họa là phúc, không có dân ý phản-đối, không có chính-đảng phản-tranh, dân nhất vị phục tùng quan, nhờ quan nhân đức quan hiền mình mà những điều công-lợi mở-mang được như bừa, những điều công hại trừ bỏ được như chơi, thành ra cái trật tự trong nước không có rối loạn lúc nào, cái căn-bản xã-hội không có lay chuyển lúc nào, mà kẻ có tài có trí dễ thi-thố kinh-luân, giờ hết được cái thủ-đoạn giúp dân, giúp nước, kẻ ngây-ngô dần dần thật là thái-bình yên ổn, cứ thung-dung nước giếng gạo đồng, ăn no vác nặng mà cũng vẫn được hưởng cái hạnh-phúc sung sướng yên vui; cổ-ngữ đã có câu: làm nhà bên đường ba năm không xong; việc gì cũng vậy, do một vài người giỏi giang xướng xuất, nhiều người thành thục mà theo, thì việc thành vẫn dễ vẫn chóng hơn là kẻ bàn ra nói vào, người chủ-trương không được có cái quyền tuyệt đối bắt phải phục tùng, quân vô tướng như cờ vô phong, lắm khi hại việc vì thế; nước Pháp không qua một hồi ông tể-tướng Colbert, nước Nhật không qua một hồi ông Thiên-hoang Minh-trị, thực-hành cái chính-lệnh cải cách, lấy quyền chuyên-chế mà tưởng-lệ, mà cưỡng-bách, thì nước Pháp với nước Nhật chưa chắc đã có được cái quốc-thế giàu-mạnh như ngày nay; và loài người ta sinh ra, người trí người hiền bao giờ ở đâu cũng thấy số ít mà kẻ gàn kẻ dại vẫn thấy chiếm phần nhiều, trong xã-hội mà có được cái nền nếp kẻ gàn kẻ dại quen thói tùng phục người trí người hiền, thì cái khôn cái hay của người trí người hiền tức là một cái khối sáng tòe ra thành trăm nghìn vạn mớ vô số cái ánh sáng con con cho những kẻ gàn kẻ dại; lẽ đó cũng không có gì khó hiểu, nói ngay như trong một gia-tộc, con em trong nhà một lòng cung thuận cha chú, bảo sao nghe vậy, thì cái nhà ấy dầu con em ngu dần cả mà được một người gia-chủ đứng mực, cũng gây dựng cho con em nên tay nên tấm cả mà nhà vẫn thịnh-vượng như thường, nếu con em lại cốc láo lăng loàn, không kể gì quyền phép cha anh, thì trừ ra có được nhà nào tốt phúc lắm con cháu hết thảy hiền minh, thì họa may nhà mới khỏi xiêu-dạt tồi tàn, mà hòa-khí trong gia đình cũng vẫn thua kém nhà khác; thiết tưởng loài người mà còn có nhiều kẻ gàn kẻ dại như thế, trong xã-hội mà chưa phải ai cũng có đủ cái tư cách tự trị tự lập tự hoạt được mình, thì cái chế-độ quan-quyền của ta đối với xã-hội vẫn còn có một cái tiện-lợi rất to lớn vậy.

Ai thấy quan tham quan ác mà bảo chẳng nên quá trọng quan quyền, nhưng ta thiết tưởng không nên vì quan ác quan tham mà vội nói quan quyền không đáng trọng; ai thấy quan không giữ cái chức trách cha mẹ dân nữa mà bảo dân không cần thờ phụng con em, nhưng ta thiết tưởng dù cha anh có kẻ bất tử bất nhượng, làm con em cũng cứ nên giữ đạo hiếu cung, quan tham quan ác thì tạc cổ lo làm sao cho quan hết ác hết tham, chứ từng phục quan thì bao giờ cũng vẫn là từng phục; theo cái cựu tục tổ truyền về lịch-sử, về phong tục của ta, thì không kể cha anh thế nào, một đứa con bất hiếu bao giờ cũng vẫn mang cái tiếng nghịch nhi một đứa em không cung bao giờ cũng vẫn chịu cái tiếng ngược-đệ, ta xin nói thêm câu nữa rằng: một đứa dân không tùng-phục quan trên bao giờ cũng vẫn là cái tội danh bất kính (chữ trong luật: bất kính thượng quan) vậy. Cái chế-độ quan quyền ở xã-hội ta đã bỏ được thế nào!

T.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 12 Mars 1925

Sổ chỉ-thu tại nguyên-lão nghị viện

Hội-đồng tối-thượng của nguyên-lão nghị-viện không xin chuẩn thiên thứ 9 trong sổ chỉ-thu của bộ Ngoại-giao, vì thiên ấy không có định khoản chi-tiêu về bộ đại-sứ tại giao-hội đồng-minh.

Tại thư-viện nghị-viện

Hội-đồng ngoại-giao của thứ dân nghị viện đã nghe quan Herriot trần thuyết về cái vấn-đề ngoại-giao. Ông nghị viện về đảng công-sản là Berthon không ưng thuận giữ bí mật những lời trần thuyết của quan Herriot thì đã tự cước nội viện ở hội đồng ấy từ trước.

Tại hội Van-quốc

Hội đồng quản trị hội Van-quốc đã họp hội đồng kín bàn mọi việc quan hệ về nước Đức. Hội-đồng ưng lời quan-Briand xin hoãn đến tháng Juin mới sẽ bàn đến việc kiểm soát ở hạt Rhénanie, vì hiện nay hai cái lý thuyết của Anh Pháp về việc ấy tương phản nhau.

Hôi Van-quốc họp đại hội-đồng. M. Chamberlain chủ tọa. Sau khi M. Benès là tiện thư ủy-viên về bản án văn Genève trần-thuyết mọi lẽ, thì quan Chamberlain đọc lời tuyên bố của nước Anh.

Quan Chamberlain nói nước Anh rất ưng cái ý-kiến của bản án-văn Genève, về việc đặt các cuộc trong tài, và về việc thanh giảm quân bị, nhưng cứ như lời lẽ bản án văn ấy, thì hội nay không sao nước Anh ưng chuẩn được.

Nước Anh đóng tàu bay

Lord Salisbury có tuyên cáo tại thượng nghị viện nước Anh rằng đến cuối năm 1929, nước Anh sẽ có 50 đội tàu bay mỗi đội có 12 cái. Nhưng ông lại có nói đến độ ấy thì số tàu bay của nước Pháp lại phiên hơn nhiều lắm.

Việc chính-trị nước Đức

Quan Thượng thư Gessler nước Đức ứng-cử tổng thống.

Tin Trung-hoa

(Vô tuyến điện Bordeaux)

Tin Tôn-dật-Tiên

Có tin rằng Tôn-dật-Tiên tạ thế.

(Điện báo Reuter)

Hoa-kỳ với Trung-hoa

Bắc-kinh, ngày 5 Mars. — Chiều hôm qua công-sứ Hoa-kỳ có đưa cho ngoại-giao bộ Trung-hoa một bức thư tỏ tình bất phục về việc nước Trung-hoa bắt chiếc tàu Chichuen ở Trùng-khánh.

Trong bức thư ấy nói vì việc trái phép ấy mà sinh mệnh trên tàu lỡ hại mất nhiều và lại trách Trung-hoa về bồi khoản sau này:

1 Các quan chức Trung hoa xâm phạm mọi quyền-lợi của người dân; 2 Viên chân tàu bị cưỡng-bách lên trên bờ; 3 Viên chân tàu bị giam ít lâu. 4 Tàu bị giữ lại ít lâu. Bức thư nói mấy việc ấy làm mất thể diện cho quốc kỳ Hoa-kỳ, và lại phạm các khoản trong giao ước với Hoa-kỳ. Vậy các quan chức Trung-hoa phải điều đình với viên chân tàu ấy cho được ổn thỏa, không có thì phải nhờ quan lĩnh sự Hoa-kỳ ở Trùng-khánh phân giải cho.

Cuộc chiến tranh ở Bắc-phi

Hồi-áp-Dực khai-thế-Công đánh Hám-ngọc-Côn. Hám giữ mấy chỗ. Các tòa hỏa-xa ở Long bắt bị lấy để chở quân đi miền tây. Hai bên đánh nhau đôi đôi nhưng cũng chẳng bao lâu. Có lẽ Hồ-cảnh-Dực đắc thắng.

Bệnh tình Tôn Văn

Bệnh tình Tôn-Văn vẫn trầm trọng không thuyên giảm được chút nào. Trong khi năm liệt một chỗ hồng tiếp được một tin báo tiệp là quân Tôn ở Quảng-đông đã đánh đuổi được quân Trần, Tôn lập tức sai điện cho các tướng lĩnh tỏ lời khen ngợi và nói cái tin thắng trận đó thực là một bài thuốc hay cứu bệnh cho Tôn không gì bằng.

Nhưng mấy hôm nay Uông-tinh-Vệ bối rối về việc cấp trù lấy món tiền 12 vạn đồng để chi tiêu. Vì vậy người ta cho là Tôn sắp ngụy chăng mà trù liệu để lo liệu hậu sự.

Việc buôn người ở Quảng-đông

Bấy lâu tại miền Phật-sơn ở Quảng-đông số con gisi con gái bị thất lạc rất nhiều, không ngày nào là không có người kêu mất con. Có kẻ nhân thế đặt điều ra rằng một nhà sư ở một cái chùa kia có tính thích ăn thịt người, ngày ngày cho đồ đảng đi bắt trẻ con về làm thịt ăn. Không ngờ mới đây người ta đã khám xét ra được một kẻ buôn ác cũng người ở đấy, xưa nay đã bắt hại mất nhiều người đem bán. Bây giờ mới rõ là đồ can cho sự.

MỘT SỰ PHÁT MINH RẤT QUAN TRỌNG VỀ VẠN-VẬT-HỌC

Mới đây tại các mỏ Rand (Bechuanaland) có tìm thấy một cái sọ không phải là sọ người, không phải là sọ khỉ, có lẽ là sọ một giống vật cái trình-độ cao hơn loài khỉ, mà thấp hơn loài người. Có lẽ chính đó là giống với của các nhà bác học tìm kiếm từ khi ông Lamarck và ông Darwin khởi xướng lên cái lý-thuyết chống loại biến hóa mà bấy nay vẫn chưa thấy manh-mối.

Nguyên có một cô học-sinh về khoa cổ thể ở đại học đường Witwatersrand tại Nam-phi-châu đem đến nhà trường cái sọ của một con khỉ đời xưa đào được ở các mỏ ấy. Giáo-sư Raymond Dart thấy cái sọ ấy lấy làm lạ, ông bèn cùng một ông bạn là một nhà địa-chất-học tức giáo sư Mouny đến Taungs đào đất ở đấy xem sao.

Hai giáo-sư đào sâu độ 60 thước, thấy một cái sọ về một loài vật xưa nay chưa ai biết.

Giáo sư Dart có nói: Bấy nay cái quãng đường tiến-hóa từ loài khỉ đến loài người nó tuyệt nhiên, ta phải chịu chưa rõ ra làm sao, nay nhờ về việc phát minh ở Taungs chúng tôi đã tìm thấy manh-mối vậy.

Cái sọ chúng tôi tìm được đây, không phải là sọ người, song xét cái sọ ấy thì biết rằng giống vật có cái sọ ấy đã có trí khôn hơn loài khỉ, loài vượn. Cái gì gồm ấy chắc là cũng chưa biết nói thành tiếng, nhưng xem cái khối óc đã lớn lắm, thì chắc đến đời con cháu giống ấy có thể tới trình độ biết nói được.

Xem cái sọ ấy không phải một loài khỉ riêng người, nhưng chính là một loài ngang với giống khỉ. Loài vật ấy chính là một loài đứng vào khoảng giữa trên con đường tiến hóa từ loài khỉ đến loài người, mà loài ấy lại còn vào thời kỳ trước cái thời kỳ loài Pithecanthropus nữa, người nửa khỉ ở Java vậy.

NGƯỜI DA ĐEN Ở HOA KỲ

Một hội người da đen tên là *« Negro improvement association »* ở Hoa-kỳ mới bầu ông một cái tàu ở New-York. Tàu ấy cái lương là 5.300 tấn, thủy thủ đoàn toàn người da đen, mà công để riêng cho hành khách da đen mà thôi. Tàu của hội họ thấy đây là cái tàu thứ nhất, vì hội đã làm ăn rất đội thương tuyến riêng cho người da đen đúng.

Xem vậy thì biết người da đen ngày nay cũng đã biết tổ chức thành những đoàn thể rất lớn, để bênh vực cái quyền lợi của mình, và để đòi cái tình phúc cho nòi giống. Và trong giống da đen, lâu nay cũng xuất hiện lắm người có tài, đến cử như M. Marcus Garvey, trước có theo học ở đại học-đường Oxford và đại học-đường Sorbonne, có xuất bản một tờ báo tên là *Negro World*, và ông chủ trương một cái hội có 3 triệu người. Ông số người da đen làm man ở thế-giới, hiện nay có 400 triệu người, nên trở về nơi quê cha đất tổ là Phi-châu mà gây dựng nên một cường quốc ở đấy.

Luyện tập quốc-văn

Đời người

(Tiếp theo)

Tự cổ chí kim, các bậc vĩ-nhân cố công mở mang bờ cõi, ra quả vào có, đánh đông dẹp bắc, lấy sức mạnh chiếm lấy được tỉnh thành đất cát, chiếm được như thế có phải của mình đâu! Chẳng qua mượn của người cầm trong tay mình, đến khi chết lại giao phó cho kẻ khác. Và lại cái thế-lực kia là nhờ ở « ba-quân », bờ cõi kia là chiếm của láng-diềng, nếu không có quân trăm vạn thì lấy gì mà mở mang, cho dẫu có quân trăm vạn mà không có láng diềng thì mở mang vào đâu? Thế mới biết sức mạnh là mượn của người, đất cát là chiếm của đời, đến lúc chết tay trắng lại hoàn tay trắng, mà của chung thiên-hạ lại giao về thiên hạ.

Nay như chú Vương Khải, như bác Thạch Sùng, tiền ngũ in bạc vạn, có tiếng là giàu, nhưng ngặt vì cho kỹ, đó cũng là của đời gặp thời mà vào tay, đến lúc chết, kim ngân châu báu của đời lại giả đời. Có khác nào trong một tấn tuồng, các tay tài-tử ra hát, đóng vua đóng quan, làm bộ làm tướng; cân hát là bọc thuộc lòng, áo xiêm là mượn của chủ, khi tan cuộc cởi bỏ áo ra, lại hiện nguyên hình; cân hát đó, bộ áo kia mượn của đời, mượn xong lại để cho kẻ khác, của là của chung, há phải riêng phiền, làm hết buổi lại giả ngườiất cả.

Cái phong-lưu phú quí ở đời cũng vậy, cũng là bộ áo tuồng lần lượt từng người mặc, mặc xong đổi trả lại hóa tay không. Bởi thế nên mới có câu: « Ở đời muôn sự của chung. » Bởi thế nên mới có câu: « Gần sang là mấy nỗi. » Mà cũng bởi thế nên trong Cung-oán mới có câu:

Trăm năm còn có gì đâu,
Chẳng qua một nấm cỏ khâu rì rì.

Đức Thánh Không bị đói ở đất Trấn, bị vây ở đất Sở, bị nhục ở đất Vệ mà không lấy làm thẹn, thầy Nhan-Hồi ở một cái tháp mà không lấy làm hèn, ông Đào-duy-Từ đi chăn trâu mà không lấy làm khổ, cận Hàn-vương-tôn phải « luồn khổ » thằng gian cả mà không lấy làm nhục, ông Bá-Di, Thúc-Tề ẩn ran vì ở nơi Thú mà lấy làm sướng, thế mới biết phú quí sang quá chỉ là mỗi để kẻ nọ, sinh hoa chỉ là bả lừa thằng ngốc!!!

Ở đời vinh hoa phú quí đã không đủ để làm trân đời, không đủ cho người chê khen, vậy thì lấy gì làm hay làm phải? Cái gì, cái phải, cái đáng khen, đáng ở trên người thật là ở hai chữ anh-hùng. Trong một tấn tuồng có phải vì áo xấu mà vứt bỏ, đồ đẹp, đánh vỡ « thạo » mà vỡ tay đâu (đây là đối với bọn « quan-viên » có học-thức, biết xem, biết nghe, biết vỗ tay). Võ tay là vì câu thơ hay, giọng ca giỏi, hượt còi là vì câu phú trò nhâm, câu ba-lon chương tai, câu hát trái dịp. Ở đời của đã là của chung nữ mũ mãng kia là để dùng chung, thế thì bon nhau chỉ có hai chữ anh-hùng, cũng như bon nhau về giọng hát hay vậy.

Anh-hùng là gì? Anh là nhị hoa, hùng là con chim sống. Trong một đóa hoa chỉ có nhị hoa là thơm tho, qui hóa hơn cả, trong một đàn chim chỉ con chim sống là mạnh mẽ, khỏe hẳn đồng loại. Nói rộng ra một người anh-hùng tức là một bậc vĩ-nhân xuất-chúng, tức là khi thiêng non sông chung đúc nên, không những tư-chất học-vấn hơn người, mà trong cách xử-thế, sự-nghiệp đức-hạnh cũng khác người. Đã là một bậc anh-hùng thì tinh-cương, ngũ-thường, nhân, nghĩa, lễ, trí, tín, trung, hiếu, tiết hạnh đều trong suốt như bàn ngọc đa-minh-châu; người anh-hùng phải làm về vang cho nhà, cho nước, công đức to hơn đội vững nhật nguyệt, phải có tài xoay chuyển đông địa, xoay cuộc đời như bàn cờ có thể đổi an ra nguy, chuyển loạn thành trị, có những tư-tưởng siêu-việt kẻ thường không dám nghĩ tới.

Ở đời muôn sự của chung,
Hơn nhau một tiếng anh-hùng mà thôi.

Vinh hiển hơn bằn liệu đã có nhiều, nhưng nếu sự nghiệp không có thì chết cũng là một đống đất phủ cỏ xanh, cai giàu sang, cái nghèo hèn kia ai người xét đến. Hơn nhau là ở cái danh thơm lưu tiếng cổ.

Một ông cự phú điền liên thiên mẫu, lúc chết tên k ông ai biết, họ không ai tưởng, so với bác Giới-tử-Thôi cắt thịt nấu cháo đàng-sâm-Trang-phi, rồi sau khâu giấy nuôi mẹ, có khác gì đem hòn sỏi để bên viên ngọc! Tại sao? vì một đằng giàu thật nhưng của là của chung, chết đi lại giả đời, không có sự ng iệp gì lưu truyền, về sau, một đằng nghèo nàng chết đi thiên-hạ vẫn nhớ tên nhớ chuyện, vẫn thương tiếc kỷ-niệm đời đời.

Kia như vua Lê-Thái-tổ cứ ẩn ở núi Lam-sơn, nghiễm nhiên là một nhà phú-ông, ngao du sơn-thủy, yên thân trong chốn tuyệt nguyệt phong hoa chẳng được dư? Nhưng không, ngài biết thương dân yên nước, biết phù qui không bằng cái tiếng tốt anh-hùng, mới ra tay phất cờ khởi nghĩa, trong mười năm quét sạch quân Minh, công tái tạo giang-sơn đã làm gương cho hậu-tế. Ngài có làm như thế thì Nam sử mới có tên vua Lê, chúng ta mới biết sự tích vua Lê, mà con cháu sau này mới biết soi gương vua Lê mãi mãi.

Lại như ông Lưu-Bang lập nhà Hán trước trị bơn bốn trăm năm, ông Gia-cát giúp Lưu-Thiện, ông Y, ông Phó giúp nhà Thương, ông Lã-Vọng giúp nhà Chu, ông Nã-phá Luân lập nên đế-quốc: nếu ông Lưu-Bang

cử làm đình-trưởng, ông Gia-cát cử lễ ở nói Nam-dương, ông Y, ông Phó cử ở đất Sẩn, ông Lã-Vọng cử đi câu trên sông Vị, ông Nã phá-Luân cử làm một tên dân ở sa-lao Corse thì trong sử bao giờ có tên các ông, chúng ta bao giờ được nghe chuyện các ông, mà muốn nghìn năm về sau còn ai biết các ông mà theo gương bắt chước. Trải mấy mươi thế-kỷ mà tượng đồng vẫn còn, có phải vì các ông, người dự ngôi đại-bảo, kẻ làm tam-công, tể-tướng không? Chắc không! chính thật các ông có tài xuất chúng, đang ở đời người mà lên trên người: Vua chúa, công, hầu, phủ, quí đã cùng cực lắm thay, nhưng chưa đủ lưu danh thiên cổ, muốn lưu danh cần nhất ở cái thì-đoạn anh hùng, ở cái tài tế thế an đân vậy.

Đức Khổng-phu-tử, đức Trần-Hưng đạo, cụ Pasteur đều là vĩ-nhân, đức thánh Khổng nổi danh không vì cái ngôi tư-không nước Lỗ, nhưng vì ngài là tổ đạo Nho; đức thánh Trần nổi danh không phải vì ngài là đại-tướng nhà Trần, nhưng vì ngài hai lần đuổi được quân Nguyên; cụ Pasteur nổi danh không phải vì cụ có ở ân trong tòa Hàn lâm, nhưng vì cụ phát-minh ra nhiều điều có ích cho khoa-học. Nếu thế đủ biết hay không cứ phong-hầu tập tước, mới hay, giỏi không cứ lên xe xuống ngựa mới giỏi, cái hay cái giỏi là tự công nghiệp lớn lao.

Ở đời muốn sự của chung,
Hơn nhau một tiếng anh-hùng mà thôi.

Thâm thấy thay! thật là một bài học hay trong luân lý; mà ngoan đến chối lọi trong cổ mấy mà. Than ôi! tai thường nghe thấy câu:

Văn-minh Đông-Á trời thu sạch,
Này tục cường-thường đáo ngược du?

Mất thường được nom những tấn kịch lạ lùng: biết bao kẻ vì bọc lăng làm đen lòng người, chen chúc trong vòng danh lợi, quên cả nhân luân, khiến ta phải sớn sơ ghê mình. Tiếc thân mình tài sơ trí thiển, đâu dám mở xa, chẳng qua mình lại nhờ mình cố sao khỏi tiếng tội-nhân trong danh-giáo. Mình đã sinh ra ở đời tức là góp mặt cùng người trên tấn-giới, há chẳng nên gắng sức ra công cho khỏi thẹn với chữ rằu mày. Đừng làm điều nhảm, đừng để phải điệu đến tòa án lương-tâm, dù xã bách-niên đã vậy, nhưng đầu đội giới, chân đạp đất, đứng trong vũ-trụ cũng chớ nên làm con « một » hại thóc xã-hội, phí của nhân-quần đến nỗi thành câu:

Cỏ có thì chợ cũng đông,
Có đi lấy chồng chợ cũng vẫn vui.

Mình phải làm thế nào cho đời mình về vang, có lịch-sử, muôn kiếp lưu phương, nghĩa làm gian cho đáng nên gian. Muốn thế thì cần phải lấy hai chữ « an -hàng » làm eng thầy hướng-đạo. Chẳng dám mong đâu sự cứu nước an dân, nhưng cũng cố làm những việc có ích cho nhân-quần xã-hội.

Mong rằng mình đạt được mục-đí h Mong rằng anh em Nam-Việt cũng bi-vọng như mình, cao xa hơn mình, làm việc giỏi hơn mình, hay hơn mình, anh-hàng hơn mình thì có lẽ hậu vận nước nhà cũng có phần trông cậy.

Thiếu-n ên

HÀI ĐÀM

Câu chuyện nghe đâu!

Vừa rồi thấy nhật-trình đăng mấy nhà từ-thiện bên Mỹ giáp tiền vào các việc nhân, nghe đâu câu chuyện ấy lọt vào tai mấy nhà từ-thiện « bất-từ » của ta, các đại-gia bỏ tiền ra mở một h i gọi là hội « Cứu-cô tuất-khổ ». Mục-đích hội là để góp tiền cho các chị em trong các xóm Bình khang vô-cô mà sinh nở, hay là giữ quyền-lợi, giữ thể diện cho các quan-viên, hoặc bị sư-tử vồ, hoặc bị nói trong bài bá cáo việc riêng, hoặc bị mang ra tòa, tưởng cũng là một việc đại-nghĩa vậy.

Cuồng-sỹ

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Nay tôi có một việc pháp luật xin nhờ quý báo c l hảo cho:

Nguyên ngày 18 décembre 1921 mẹ con tên X, mẹ điểm chỉ, con viết văn-tự vay của tôi hai trăm đồng bạc, khi quá hạn hồi không giả, tôi phải làm đơn kiện mẹ con tên X tại tòa án đệ nhị-cấp tỉnh. Quan tòa làm án kết án ngày 14 décembre 1922, bắt mẹ con tên ấy phải theo các luật pháp và cả cầu thúc thân thể giả tôi món tiền ấy. Sau tôi xin trích lục án giao về tòa án sơ-cấp huyện thi-hành án ấy, thế mà đến ba năm nay, không thấy quan huyện thi-hành án ấy cho. Bởi vậy bây giờ tôi lại xin trích lục khác và xin quan tòa cho phép đem ra ông Cẩm thi hành án ấy cho mau chóng. Cứ theo luật cũ năm 1921, 1922 tôi muốn xin cầu thúc trước hay xin tịch-biên gia-sản thì tùy ý tôi. Song theo luật mới sửa lại, thì phải tịch biên trước, tịch biên không đủ, mới được xin cầu thúc thân thể, như cái án của tôi xử theo luật cũ, bây giờ tôi muốn nói với ông Cẩm xin quan tòa cho cầu thúc thân-thể mẹ tên X trước có được không? hay là phải tịch biên trước rồi mới được xin cầu thúc và cái án ấy bây giờ đưa ra sở Cẩm, ông Cẩm có thi-hành được không? hay là lần nữa rồi phải bỏ đi mà phải kiện lại? xin quý báo làm ơn chỉ giáo cho thì tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

TRẢ LỜI. — Điều 370 trong Luật dân sự thương sự tố-tụng tại Bắc-kỳ rằng:

« Luật này thi-hành là do nghị-định quan Toàn-quyền tuyên bố; « ngày bắt đầu thi-hành sẽ chỉ định « trong nghị định ấy.

« Vậy nên từ ngày chỉ định ấy về « sau, phàm những việc kiện khỏi tố « đều chiếu biện theo qui tắc định « trong luật này, và những việc kiện « tụng phát sinh từ trước mà thủ tục « chưa xong, cũng được ứng dụng « qui-tắc trong luật mới này mà tục-« biện. *Thuộc về sự chấp hành các « án văn và định-lệnh khác của tư-« pháp cũng vậy.* »

Các bộ luật mới của Bắc-kỳ vì thi-hành kể từ ngày 1er Mai 1922 thì ông không có thể xin cầu thúc thân-thể người mắc nợ trước khi sai áp thi-sản của người ấy (Dân sự tố tụng pháp, điều 262). Cứ cái án cũ đem ra thi-hành được, bắt tất phải kiện lại.

Xuân thủ đàm ân

(Tiếp theo)

Các viên chức tổng lý có tên sau này đều được thưởng về dịp xuân thủ năm nay:

Lạng-sơn

Tàng bát phẩm văn giai (8-2)

M. Hoàng-phát-Vinh, nguyên chánh cửu phẩm bá hộ, chánh tổng Tư-đoan, châu Lộc-bình.

Chánh cửu phẩm văn-giai (9-1)

MM Dương-hữu-Rung nguyên tàng cửu phẩm bá hộ, chánh tổng Bảo-sơn, châu Bảo-sơn.

Hoàng-văn-Bang, nguyên tàng cửu phẩm bá hộ, chánh tổng Vạn-linh, châu Đăng-sao.

Hoàng-đức-Hung, nguyên tàng cửu phẩm bá hộ, chánh tổng Yên-phúc châu Đang-sao.

Dương-công-Văn, nguyên tàng cửu phẩm bá hộ, chánh tổng Nhật-sa, châu Bao-sơn.

Vy-thiều Liêu, nguyên tàng cửu phẩm bá hộ chánh tổng Quảng-lang, châu Ôn.

Lương-khắc-Chương, tàng cửu phẩm bá hộ, chánh tổng Thị-phu, châu Cao lộc.

Hoàng-giai-Tiên, tàng cửu phẩm bá hộ, chánh tổng Ba-nham, châu Điêm-he.

Nông-thiên-Hoa, tàng cửu phẩm bá hộ, phó tổng Đông-phai, phủ Tràng-định.

Ng-văn-Đạt, tàng cửu phẩm bá hộ phó tổng Ngọ linh, chánh tổng Bằng-mạc.

Đinh-thái-Huy, tàng cửu phẩm bá hộ, chánh tổng Tri-phương, phủ Tràng-định.

Hoàng-văn-Nam, tàng cửu phẩm bá hộ, chánh tổng Bình-gia, châu Bình-gia.

Ng-khắc-Châu, tàng cửu phẩm văn giai, thư ký phụ tá quán làng Lạnh-niêm, tổng Đông-phai, phủ Tràng-định.

(Còn nữa).

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 23 độ
15 giờ 25 độ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, mới tr.		11	53
— nhì,	—	10	68
— ba,	—	9	80
Thóc hạng nhất,	—	7	16
Hạng nhì	—	7	68

Giá bạc. — Kể từ ngày 13 Mars 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1 $ = 90

Tàu sang Pháp. — Tàu *Tonkin* mong thư sang Pháp đến ngày thứ hai 16 mars ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane, Qui-nhơn, Ba-ngòi và Saigon. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 20 giờ 7 phút tối 15 mars.

Hành khách đi tàu « Azay-le-Rideau. » — Trong số các hành-khách đi chuyến tàu *Azay-le-Rideau* ở Marseille chạy ngày 5 mars vừa rồi thì có quan Trưởng-sứ Monguillot sắp lên quyền Toàn-quyền, quan chánh cai-trị Alberti và quan phó cai-trị Manaa là chánh văn-phòng và thư-ký riêng của quan Monguillot mấy trước.

Quan Thương-chính tổng-thanh Kircher cũng đi chuyến tàu ấy sang.

Sắp có thủy-phi-cơ của Ý qua xứ này. — Quan Thủ-tướng vừa tư cho quan Thượng-thư Thuộc-địa hay rằng có một chiếc thủy-phi-cơ của nhà binh nước Ý trong tháng ba này sẽ bay từ Rome đến Tokyo và Melbourne rồi lại bay về. Quan Thượng-thư Thuộc-địa đã cho phép nhà phi-hành chiếc máy ấy trong khi đi đường được bạ tại Saigon, Tourane và Haiphong.

Một quyển sách về Đông-dương. — Quan Toàn-quyền vừa thông-tư cho các quan tỏa hiến một tờ chư-tri báo cáo rằng nay mai hội Địa-dư Hanoi sẽ xuất-bản một quyển sách về Đông-dương toàn-thể tựa như những quyển mà t ư-quán Hachet è và thư quán Larousse hay xuất-bản về các nước lớn bên Tây-phương hay là Đông-phương. Sách một quyển như vậy tất phải nhờ đến những tay chuyên-môn về nhân vật ở các xứ mới thành được. Bởi vậy quan Toàn-quyền có dặn rằng quan Học-chính tổng trưởng là hội-trưởng hội Địa-dư có hỏi han điều gì hoặc nhờ việc gì thì xin các quan hết lòng giúp hộ cho thành quyển sách ấy là quyền ngài lưu ý đến lắm.

Tại sở Tài-chính. — Quan Phó Tài-chính Bertheaux nay lên quyền nhiệp-sự-vụ tại sở Tài-chính thay quan Détieux tạ thổ cho đến ngày có quan tài-chính thực thụ.

Luật đại-xá. — Quan Toàn-quyền vừa thông-tư nhắc cho các quan thi-hiến các xứ hay rằng ngày 3 janvier 1925 đã có luật đại-xá cho bết thảy các việc đã phạm vào trước ngày 12 novembre 1924. Luật ấy chỉ trừ những tội trái với điều thành-thực, điều danh-nghĩa, hoặc trái với các qui tắc về việc quân-trị các công khố thì không được hưởng lệ đại-xá mà thôi.

Hội-đồng cứu-tế. — Hội-đồng cứu-tế các miền bị lụt tại xứ Bắc-kỳ có lời khẩn-cáo để các nhà từ thiện biết rằng việc quyên tiền đã mãn, vậy xin ngài nào đã có lòng tốt nhận sổ quyên giáp mà chưa trả lại, thì xin làm ơn đem trả lại ngay cho, hoặc tại nhà M. T.-X.-Nghĩa, ở số 7, phố hàng Gai, làm thủ-quỹ; hoặc tại tòa ba phủ Thống-sứ, rồi lấy biên lai cũng được.

Hộ.-đồng trị sự lai cảo.

VỈ ĐI XA MUỐN BÁN
Xe ô-tô hiệu Chenard & Walker
10/12 mã-lực
Hỏi tại « bản-quán

HIỆU BÁO-CHẾ:
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG
(CATALOGUE) Ở ĐÂY

Đá bóng thi. — Chủ-nhật này tại chỗ đất đường trong thành sẽ có cuộc đá bóng của hội *Flèche d'Haiphong* và hội 9e *Colonial* Hanoi đá thi với nhau. Người nào được trong cuộc này thì đến chủ-nhật sau nữa sẽ ra đấu *demi-finale* với hội F. C. H.

Hội *Flèche* và hội 9e Colonial ngày 1er mars đã đấu với nhau trong 120 phút đồng-hồ mà kết quả vẫn chưa có. Như vậy thì cuộc đá bóng ngày chủ-nhật này sẽ lại vui lắm nữa. Nhớ đúng 3 giờ thì đến xem

Thi thông-ngôn tòa Sứ. — Kỳ thi thư-ký tập-sự ngạch tòa Sứ, nay đã chấm song những bài viết. Những người có tên được vào kỳ vấn-đáp là:

MM Ng-đình-Thin', Ng-đìn -Công, Trần-huy-Chi, Dương-văn An, Vũ-đình-Huyên, Tạ-thiện-Thuật, Ng-văn-Khang, Vũ-tá-Chu, Đặng đình Duyệt, Lê-v-Tang, Kiều-huy-Lân, Ng-huy-thiện, Ng-si-Toản, Dương-thiện-Lộc, Ng-cao-Mưu, Lưu-huy-Thất, Đào-văn-Thục, Ng-đăng-Nguyên, Ng-t-Vinh, Trần-kiên-Phong.

Ngạch học-chính. — M. Phạm-tuấn-Tài, giáo-tập hạng tám, được ng i dưỡng bệnh 60 ngày.

M. Ng-v-Phác, giáo-học hạng sáu ở Qui-nhơn (Ninh-bình), được phép nghỉ 30 ngày, vì bận việc riêng.

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé
55 nhà 5, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 396
Xét-nghiệm mau mắn, đo-an rõi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.
Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh siển, bệnh đau dạ dầy, đau ruột, bệnh đau bò mề hệ-sinh, vân vân.
Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.
Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 8 giờ đến 6 giờ 30 chiều.
Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa. 2000

TOU-FOU???
Tou-fou là tay đông trò chớp bóng có gia-trị
CỦA HIỆU
INDOCHINE-FILM
Bánh bẩy được với những tay sành sỏi

Chẳng bao lâu tà sẽ được mục-kích VUA GIẢI BUỒN nầy lên ngôi tranh đánh các rạp ở Đông-Pháp

PHÒNG-THĂM-BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương-chủ đệ nhất đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tenon, Pau, Rabat, Casablanca Port-Said Al-cập Hồi.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt mũi của bệnh-nhân đặng mạnh
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH: Cứ 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM CHỨNG: Giá 1 $ 50
Phòng khám bệnh tại DƯỜNG GIA-LONG, 23, Giây nói số 2.36

Các nhà có con em nên biết

CHUYỆN GIẢI TRÍ in ra là cốt để hiến các gia-đình một cái lợi khí khẩu-yêu cho sự nhi-đồng giáo-dục, là cốt để hiến các bạn thiếu niên một chất nuôi hồn bổ óc, một món quà giải-trí rất lành mà rất có ích.

Sự biên tập hết sức thận trọng, hết sức kỹ càng, không bao giờ vượt ra ngoài cái trình-độ con trẻ, giữ việc biên-tập ấy là ông cử Dương bá-Trạc, ông tú Nguyễn-đỗ-Mục, ông giáo Dương-quảng-Hàm và ông giáo Vũ-đình-Long.

Các bậc làm cha mẹ muốn cho con trẻ tỉ-t khôn chóng khai-thông, lòng đạo-đức chóng phát-đạt, đường học-hành chóng tiến bộ, không gì bằng mua CHUYỆN GIẢI TRÍ con trẻ đọc.

CHUYỆN GIẢI-TRÍ ra từng tập 32 trang lớn có vẽ nhiều, hiện đã ra TẬP THỨ TƯ, mỗi tập giá 0,15. Ở xa muốn chothiện xin gửi trước mỗi 2 p. 00 Sách ra đến tập nào xin gửi ngay cho đến hết số tiền ấy mà sẽ trừ 20 o/o. Thơ và mandat xin để tên ông Dương-bá-Trạc, Trung-Bắc tân-văn Hanoi.

---

số 140

THÚY-HỦ

NGUYỄN-BỖ-MỤC dịch thuật

Nói xong, liền đẩy cái quầy toan đứng dậy đi ra. *Vũ-tàng* tức khắc cởi cái áo thâm, xoay trần một nửa người, thắt vào ngang lưng. Tay cầm nắm rượu vẩy vung khắp mặt đất, rồi xông vào phía trong cái quầy thì vừa bắt gặp người đàn-bà ấy ra. *Vũ-tàng* tay cứng n ư sắt, người đàn-bà còn cựa sao nổi.

Vũ-tàng một tay cắp lấy ngang lưng, một tay lấy mũ vẻ nhỏ vất đi, rồi tâm lấy bài tóc, xách qua cái quầy đem ra, ném vào trong chum rượu đánh tõm một cái. Xót thương cho người đàn-bà sử bi-thảm ở trong chum mà không sao ra được.

Vũ-tàng tự trong quầy đảo bước bước ra, có mấy tên tửu-bảo muốn ăn nên xông vào chực đánh *Vũ-tàng*. *Vũ-tàng* sẽ giơ ta tay túm lấy từng người một mà ném vào trong chum rượu.

Có một tên ở ngoài xăm xăm chạy vào, *Vũ-tàng* chỉ đái một cái, đã lộn đầu vào trong chum rượu. Lại có hai tên nữa chạy đến, vừa mới sấn tay giơ chân thì đều bị *Vũ-tàng* đánh ngã lăn ra đấy.

Ba người trước bị lõm ở trong chum rượu, còn hai người sau cũng lớp ngóp tại trên mặt đất, đầm đìa những rượu, không bò dậy được. Trong bọn ấy có một người lẻn chạy ra ngoài.

Vũ-tàng nghĩ thầm: Thằng này tất nhiên phải đi báo để *Tướng-môn-thần* đến. Ấn là ta ra sẵn ở ngoài đường cái, để đánh nghỉ hẳn lại đấy, khiến cho phố phường thêm một trò cười. *Vũ-tàng* dảo bước ra.

Tên đầu bếp kia chạy đi báo *Tướng-môn-thần*. *Tướng-môn-thần* nghe báo giật mình kinh sợ, cựa đổ chiếc ghế cẩ-tô, vất bỏ cái phất xua ruồi, rồi vội vàng chạy về. Về đến chỗ con đường rông thì vừa gặp *Vũ-tàng*.

Tướng-môn-thần dẫu người to lớn, nhưng mới đây vì sự tửu sắc quá độ, sức đã lợt yếu. Nghe tin trước đã kh ếp sợ, lại lật đật vừa mới chạy về, khi nào dịch nổi cái sức tráng kiện như bò mà *Vũ-tàng*, lại là một người chỉ đâm định đến để gây sự.

Tướng-môn-thần trông thấy *Vũ-tàng*, khinh thường là một kẻ rượu say, toan xông vào đánh, *Vũ-tàng* giơ hai tay đưa đánh vào mặt *Tướng-môn-thần*, rồi quay mình bỏ chạy. *Tướng-môn-thần* nổi giận, hầm hầm đuổi theo, bị *Vũ-tàng* đá một cái, trúng vào bụng dưới *Tướng-môn-thần*.

Tướng-môn-thần hai tay ôm bụng, phục ngay xuống đấy, *Vũ-tàng* chạy đến, giơ chân bên hữu, đá thẳng vào mặt *Tướng-môn-thần*, *Tướng-môn-thần* ngã lộn đầu ra p ía đàng sau. *Vũ-tàng* ức thì đâm chân lên ngực, rồi cứ nắm hai bàn tay đấm liên vào *Tướng-môn-thần*.

Cái miệng vì đánh *Tướng-môn-thần* ấy, lúc đầu giơ tay lên đọa, quay mình bỏ chạy, rồi đàng chân bên tả đá mốc lại, lại quay mình trở lại mà đá luôn chân bên hữu, như thế người ta vẫn gọi là miếng « *Ngọc-hoàn bộ uyên ương* ».

Xem thế đủ biết *Vũ-tàng* vốn là một người chân tài thực học, không phải tầm thường. Bấy giờ *Vũ-tàng* đánh mãi, *Tướng-môn-thần* nằm ở dưới đất phải vạn lạy kêu xin.

Vũ-tàng quát to lên rằng:

— Muốn ta tha chết cho thì phải nghe ta ba điều.

Tướng-môn-thần nói:

— Xn hảo-h n hãy tha cho tôi.

Tướng-môn-thần nói:

— Xin hảo-hán hãy tha cho tôi. Chẳng những ba điều, dẫu đến ba trăm điều, tôi cũng x n vâng thuận.

(1) Tên tự Tướng môn Thần.

HỒI THỨ XXIX

Bấy giờ *Vũ-tàng* đánh đè *Tướng-môn-thần* ở dưới mặt đất, rồi nói:

— Muốn tha chết phải nghe ta ba điều.

Tướng môn-thần nói:

— Hảo-hán cứ ngỏ lời, *Tướng-trung* (1) này xin vâng thuận.

Vũ-tàng nói:

— Điều thứ nhất nhà ngươi không được ở *Khoái-hoạt-lâm* nữa nữa. Bao nhiêu đồ-vật phải giao hoàn chủ trước là *Kim-nhôn-bưu Thi-ân*. Ai bảo nhà ngươi dám đến mà chiếm đoạt của người ta.

Tướng-môn-thần với vàng đáp rằng:

— Xin vâng! Xin vâng!

Vũ-tàng nói:

— Điều thứ hai: ta tha cho nhà ngươi đấy, nhà ngươi phải mời hết các bậc anh-hùng hảo-kiệt đến số ở *Khoái-hoạt lâm* này đến để tiếp chuyện với *Thi-ân*.

Tướng môn-thần nói:

— Tôi xin vâng thuận.

Vũ-tàng nói:

— Điều thứ ba: Bắt đầu ngay từ hôm nay, nhà ngươi phải giao trả, rồi từ giã xứ *Khoái-hoạt-lâm* này trở về quê-hương, cấm không được ở đất *Mạnh-châu* này nữa. Nếu nhà ngươi còn liều quất ở đất này thì gặp đâu ta sẽ đánh đấy, mỗi phải ngào-ngoại, nặng tắt tinh mệnh khôn toàn. Nhà-ngươi có vâng theo được không?

Tướng-môn-thần nghe nói, đang mong được thoát nạn, vội vàng đáp rằng:

— Xin vâng! Xin vâng! *Tướng-trung* này xin vâng thuận!

Vũ-tàng buông tha cho *Tướng-môn-thần* đứng dậy thì đã thấy bầu mặt xám, mồm sưng, cổ vọ ra một bên, trên trán máu tươi chảy ra ràn rụa.

Vũ-tàng trỏ mặt *Tướng-môn-thần* mà bảo rằng:

— Ngươi là một đứa khẩu-nạn chẳng nói làm chi, dẫu con hổ lớn ở *Cảnh-dương-cương*, ta cũng chỉ đấm cho ba cái và đá hai cái là chết toi vậy. Sức ngươi phòng được bao nhiêu nếu mau mau mà giao trả đi, nếu để chậm trễ, ta đánh cho một trận nữa thì thật bỏ đời.

Bấy giờ *Tướng-môn-thần* mới biết đó là *Vũ-tàng*, chỉ một mực van vỉ lạy lấy xin tha chết cho. Rồi chưa dứt lời thì bỏng thấy *Thi-ân* đến, lại có hai ba mươi tên quân trang hiệu đi hộ-vệ *Thi-ân* trông thấy *Vũ-tàng* thắng đ c *Tướng môn-thần*, mừng-rỡ không biết đường nào. Cả bọn đều đứng xúm xung quanh *Vũ-tàng*.

Vũ-tàng trỏ *Tướng-môn-thần* mà bảo rằng:

— Chả trước đã đến đây, nhà ngươi nên nhất diện giao trả, nhất diện thu xếp mà đi, lại mới mọi người để nói chuyện.

Tướng-môn-thần đáp rằng:

— Xin mời hảo-hán hãy vào ngồi trong quán.

Vũ-tàng cùng mọi người kéo vào trong tửu-điếm, trông thấy mặt đất lênh-láng những rượu, nhân bước không được. Người đàn bà chồng mấy tên tửu-bảo đang bì bõm ở trong chum rượu tìm tòi chui ra. Khi người đàn bà thò cổ ra được thì mặt mũi xây-xát, áo quần mất cả cúc dia. Mấy tên tửu bảo sợ bỏ chạy cả.

Vũ-tàng quát to lên rằng:

— Các ngươi mau mau thu xếp dọn đi.

Tướng-môn-thần nhất diện sắp một cái xe đề chất các đồ hành-lý và đưa người đàn-bà đi trước; nhất diện tìm một tên tửu-bảo nào không bị thương thì sai đi mời hơn mười vị hào-kiệt đều có ở đấy đề thay *Tướng-môn-thần* mà thiên-tiếp *Thi-ân*.

(Còn nữa).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Hội Ái-hữu cựu học-sinh trường Pháp-chính. Hội Ái-hữu các cựu học-sinh trường Pháp-chính (Amicale des anciens élèves de l'Ecole de droit et d'administration de l'Indochine) đến ngày chủ nhật 15 mars hồi 8 giờ sáng sẽ họp tại nhà hội Tri-tri phố hàng Quạt.

Giới-thiệu sách mới:

KIM-VÂN KIỀU
tiểu thuyết
tức là quyển Thanh-tâm Tài-tử
Sách giấy 300 trang giá . . . . 0 $ 35
Cước . . . . . 0 . 15
Mua buôn có mua ở xin gửi mang-đa và thơ cho:
M. PHAN-BA-CAN
Et bis Rue du Chanvre, Hanoi

Xóm chị em dưới Khâm-thiên. — Bác Văn (Trần-thị), 18 tuổi, ở xóm Khâm-thiên vừa rồi chẳng biết duyên cớ làm sao, bỗng nhiên bỏ chồ, bỏ xóm, bỏ cả quan-viên Hà-thành mà trốn mất. Chồ biết thấy lên thẳng Vĩnh-yên đón chuyến xe Hà-nội thì quả nhiên thấy thị cũng ngược Vĩnh-yên thật, liền bắt đem trình sở Sen-đầm rằng hị ăn cắp quần áo mà trốn đi, nhưng hỏi thì chẳng ăn khai rằng á có đầu-nguyện làm chân tập sự ở nhà ấy tiệt, nhưng giá cứ tập sự khoa hát xướng không thôi, thì nghìn năm á cũng chẳng bỏ, chỉ vì người ta lại cứ ép á phải tập sự cả mọi khoa bảy chữ tam nhà chi cũng nửa, nên á nghĩ đến xanh đã tội tình gì, bắt nhược xa cạo cho bay cho thoát. Còn quần áo á mặc đó, á thà nhận là lấy của chị em đồng hội đồng thuyền thật, chứ không phải của mình, song vì nếu á lấy quần áo của á đi thì tất chồ không cho, nên phải lấy của chị em mà thay vào của mình vậy.

Hiện cô đang xét xem phải trái về bên nào.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKIOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của **HOÀNG-THƯỢNG**

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Một-cốc phụng lời chân phủ rằng:

Chiếu nay đại được phòng cần MONTES qui đáng, có chế nên một thứ rượu bổ để từng ngày dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, truyền lục phế thị giới cho qui được phòng nhà-băng để tỏ thành-ý.

Khâm thử.

Rượu này đã kế-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-che MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NƯỚC SỐ 243

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cẳng, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giống khen của Nhà-nước.

Bằng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mách chúng có.

1245 MẠN-THỊNH kính cáo.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đau mỹ mắt, đau mắt, đau ra máng mắt, chảy nước mắt.

Muốn chữa khỏi các bệnh ấy thì nên dùng:

Thuốc Ciella

Giá một lọ: 0$50

Có bán tại: Nhà Bá-chuông, Hanoi

CUỘC THI CÂU-ĐỐI (1)

Câu ra:

Rằng nay thánh-trạch dồi dào, tưới ra đã khắp.

Các câu đối:

Biết bao bình-trị cùng công đức, ai cũng đội trên. — Bằng thấy chiếu trời sắc chỉ ban đến đành nơi

Đỗ-văn-Nhị

Phố Tân-an, châu An-lập, Phú-thọ

* * *

Chịu tiếng vương-thân khuya sớm vẹn cả sửa hai.

Ngô-đình-Vinh

Voie et Bâtiments, Gare Hanoi

* * *

Bằng thấy tái-sinh chưa dứt, gọi là duyên sau. — Ân thưởng khắm-ban sắc chỉ, đội đức cao dày. — Nhờ ơn ba sinh chưa phỉ, là duyên châu trần.

Lưu-văn Thuận

136, Rue du Coton, Hanoi

(1) *Tập một câu ở trong bộ* « **Tục Tái-sinh-duyên** » *mà đổi, chứ không phải tập* **Kiều.**

Tiếng vỗ tay khen, nghe như sấm động

Cách buôn-bán đời xưa, đắt tiền mới được của qui, nếu của rẻ tất là của ôi. Người đời nay thì không thế, có khi buôn bán phải dại, lại dùng thứ của ôi mà bán đắt tiền. Nói tóm lại thì chỉ nên bán giá phải chăng là hơn.

Nay có hiệu bán trà **SÂM-MẬU,** *trà* **HỒNG-THÁI,** *trà* **VẠN-XUÂN** *ở phố hàng Ngang, số nhà 59, các giới quan thường mua dùng, ai cũng phải khen. Trà-vị rất ngon, bán giá phải chăng. Khi nào các ngài tiện dịp đi qua, xin mời vào hiệu* **SÂM-MẬU** *ở phố hàng Ngang, nếm thử một chén, hoặc mua cho ít nhiều, đem về pha uống, ngẫm nghĩ vị ngon, mới biết lá câu nói không sai vậy.* 2289

Âu-học tùng đàm???

Của cụ cử LƯƠNG-VĂN-CAN soạn

Bán khắp các hàng sách

Giá 0$30

Trộm cắp vật. — Ng hữu-Thọ, 16 tuổi, bồi ở nhà M. Lamontagne số 3 phố hàng Bông-thợ-nhuộm, lấy trộm của chủ một cái xe đạp; Ng-huy-Cư, ở Viên-nội (Hà-đông) can việc ăn cắp quần áo của Ng-văn-Cát, số 8 phố Thợ-nhuộm; Lê-kim-Bảng, số 19 phố Phúc-kiến, can việc ăn cắp 600 hột vàng của Bùi-văn-Liên phố hàng Bè; đều bị bắt giam xét.

Quan Doc-tơ Bi-cô-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh xét thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng về trẻ con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giá, số nhà 72, Hanoi (ông nói 314

Quan Bác-tơ có cả nhà cho người ốm, người ăn đến nằm, ai cần lại hỏi. 2062

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-CAN-CÁ-VIÊN

(Comprimés huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống bốn viên, cùng 1 viên thuốc 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ: 0$80

施怀爱良

VIỆC BẮC-KỲ

NAM-ĐỊNH

Trộm. — Đêm mồng 9 rạng mồng 10 vừa rồi, kẻ trộm vạch rào vào nhà Mme Nguyễn-thị-Thước bán hàng muối ở đường Paul-Bert lấy mất một cái tráp trong có độ 10 đồng bạc, một cái vé cầm đồ và ít đồ nữ trang cùng cái mũ phớt đáng 3 đồng cũng đồ ở đấy nữa.

Khi ra ngoài bè, quân trộm thấy có cái hòm con để ở đấy nữa cũng xách đi nốt, nhưng cái hòm này là hòm thợ ngói của tên thợ ngói Nguyễn-văn-Hào vừa gửi lác chiều, trong có ba cái *tông-đơ*, hai con dao cạo, hai cái kéo và một cái gương cùng mấy cái lọ để hơm nước hoa với cái hộp phấn, bàn chải, lược, vân vân; nhắc quân trộm đem về, thế nào cũng phải mở ra lấy dao mà cạo mặt một chuyến cho thật nhẵn nhụi!

Hiện còn đương đò xét để bắt đứa kẻ trộm ấy.

Cái nạn ô-tô. — Vừa rồi một đứa bé con lên 9 tuổi bị chiếc ô-tô đụng phải ở Lạc-quần bị thương nặng. Nguyên là tên Đán làm *chauffeur* phụ, mới hành-khách lên xe rồi cho xe đi liền, chẳng may đến đó xảy ra cái nạn như thế, thì tên *chauffeur* phụ bỏ ngay xe đấy mà trốn mất.

LAO-KAY

Bữa hay là ăn cắp? — Người bếp của ông thương-chính, tên là Đàm-xuân-Đỏ, 37 tuổi, có đơn thưa tại sở sen-đầm rằng tên Tạ-văn-Tân là bồi ở nhà lấy lẩy của mình mất một cái quần áo giá đáng 25 đồng.

Nguyên một hôm người bếp đương nằm nghỉ thì thấy người bồi vào buồng mình, cứ lẳng-lặng lấy sạch quần áo treo ở mắc. Người bếp trông thấy, nhưng vẫn chắc rằng người bồi trông mình ngủ mà bỏn chẻn, nên cũng chưa hỏi han gì vội. Thình linh ông chủ Tây đi vắng, đem cả người bồi đi, mà người bếp vẫn chưa kịp hỏ lẩy quần áo. Đợi đến khi trở về hỏi, thì người bồi cố tình phắt, nói rằng chẳng biết chuyện gì cả, là người bếp ngờ nhầm. Hiện nay sở sen-đầm còn đương xét việc này.

VIỆC KINH-ĐÔ

Bán được cọp. — Tại đèo Phú-gia có lắm cọp về hại người nên có hai vị lính-mọc đã mang súng đạn và đèn lồ về miền ấy tìm cọp mà bắn, thì đã giết được một con cọp to. Nghe đâu con cọp ấy đã hại nhiều người lắm, vì thế mà hai vị lính-mọc động lòng thương xót kẻ bạn của loài người, nên mới ra công vượt núi trèo đèo chẳng nài nguy hiểm cố trừ được loài ác-thú để cứu mạng sinh-linh, lòng can-đảm nghĩa-khí ấy thật đáng nên khen ngợi.

Bọn móc túi ở nhà giây-thép. — Ở nhà giây-thép Huế tại gần phòng chính-trung là nơi để cho những kẻ gửi thư nhân đồ và nói điện-thoại; phòng ấy bề ngang chừng 4 thước, dọc chừng 8 thước mà có đến ba chỗ guichets: giữa bán tem, đánh giây thép và gửi thơ recommandée; bên hữu thì gửi mandat và lĩnh mandat, bên tả thì gửi ca-ly và nhận ca-ly, còn dọc hai bên vách, một bên thì gian các thứ yết-thị, bên thì một hàng bồ thơ. Nay thế là chật hẹp quá, cho nên mỗi khi thơ từ ở Tây lại hoặc khi giá bạc cao và những khi cuối tháng thì ở nhà giây-thép người chật như nêm. Lắm lúc đợi trót vài giờ mà chưa nhận được món đồ hoặc lĩnh được cái mandat, hoặc gửi thơ recommandée xong đánh giây thép điện tử nải cả.

Người đã đông, phòng lại hẹp cho nên quân gian lẽ thường hay lẻn mình vào để thi-hành cái nghề móc túi, chúng nó móc tới phi thường, vừa rồi có hai người Tây ví đa để trong khi mà chúng nó còn gặp được, còn người Nam thì bị chúng nó móc hết nhẵn lẫn lẫn.

Tưởng rằng nếu thường ngày thường có hai người lính cảnh sát canh giữ ở đó, để chuyên xem xét về việc móc túi thì cái hại ấy mới trừ được, thật là mong lắm thay.

(Xem tiếp thứ tư)

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ sáu 13 Mars 1925

HIỆP PHỤ THÀNH TIÊN

Vì ai tham sắc phụ bần,
Để ai nuôi mẹ đỡ đần cho ai.
Có oan hồn kiện nhau ở dưới âm phủ — Tích hát này rất vui và hay.

Tối thứ bảy 14 Mars 1925

ĐỨC MẪU THOÁI

Tích hát này là cả hỉ, nộ, ái, lạc. Vui nhất là chỗ các loài thủy-tộc như tôm cá lên nước Mẫu về động-đình, trông rất là uy-linh và rực-rỡ lắm.

Ông Tam ra đóng vai chính thanh-văn rất là não nùng ai oán. Có nhiều giọng hát hay.

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu ŒNO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nối-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2$40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bảo-chế J. BLANC 31, phố Tràng-tiền Hanoi. 2090

CÁO-BẠCH

Mấy lời bá cáo gần xa,
Dịp này nông-vụ các nhà vừa xong;
Làm trai ha lễ ngõi không,
Cũng nên kiếm việc để dùng trí tiêu;
Bằng Danh về hội Đông-triều,
Mỏ than khai đã bao nhiêu năm rồi;
Mở mang cũng lắm thú vui,
Nhà thương sẵn thuốc cho người vệ-[sinh;
Của nhà rộng rãi rang rinh [nhà;
Khẩn cầu sẵn có miễu đình đôi nơi;
Nước ăn nhờ có máy bơi,
Ống truyền tuôn chảy đến nơi cạnh [giường;
Trò vui có sì-nê-ma,
Chớp cho hang phố các nhà xem không;
Có trường quốc-ngữ phổ-thông,
Đặt thầy giáo dạy nhi-đồng sớm trưa;
Bán buôn hàng hóa có thừa,
Chợ bày đông đảo tàu đưa ra vào;
Việc làm công xá cũng cao,
Ước ngày chứng độ năm hào trở lên;
Đỗ đầu nhờ có chủ quyền,
Giữ phần công chính giáp bên đồng-[bào;
Cam đoan mở số vui sao,
May ai dự trúng lĩnh vào đồ chơi;
Chẳng là những thế mà thôi,
Hỏa hồng lại thưởng cho người làm lâu;
Hỏi tư cấp chả đứng đầu,
Công-ngân cốt để giúp nhau lúc cùng;
Họ tên hình ảnh mấy đồng,
Biên vào trong sổ để dùng làm ghi;
Tiện cho lúc ở lúc đi,
Hình này tức cũng thể tày thân đây;
Mấy lời biện bạch trên này,
Toàn là sự thực tỏ bày dám sai;
Dám xin liệt-quí tôn thai,
Rủ lòng quang cố khuyến người đàn [ấy nên tới một lần xem.

Mộ Bằng-Danh, đốn Uông-bí,
tháng một năm Giáp-tí

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

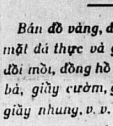
Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng dung tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực. 217

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở *Quảng-đông bên Tàu*, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở *Vũ-di-sơn*, chọn các thứ trà Cân-xuân thượng-hảo-hạng tại trên ngọn hái cao như liên-tâm, ô-long và thủy-tiên, vân vân, đóng cách hảo-hạng điều chế, ra gia vị cũng biết tường.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ cánh, gọi là « SONG HỈ CHINH-THÁI DANH-TRÀ » cũng được nhiều qui khách hoan-nghênh. Hay nên đem những điều riêng của trà VINH-MẬU đang bán, là qui-khách thưởng trà không đắt mà nồi lớn.

Gần nơi điểm bán trà VINH-MẬU:

Nam-định: phố Khách, số 144.

Hà-nội: phố Hàng-ngang, số 26.

Hải-dương: phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệu cẩn bạch.

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người. bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống:

Cachets du Docteur Nofal

0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhằm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes

HANOI

Đồ dùng trong nhà

Âm đun nước bằng aluminium, có quai liền, sơn, dựng được hai lít rưỡi, 18 c/m	35 fr. 00
Âm cà phê bằng aluminium, hình chóp nón, quai mây. Một lít rưỡi:	32 fr. 50
Faitout bằng aluminium, 20 c/m.	15 fr. 00
Nồi bằng aluminium, hình cao, 20 c/m.	26 fr. 00
Chai LUTÈCE. Cốc mạ kền. Vỏ bằng tôn sơn. Một nửa lít:	32 fr. 00
Đèn dầu tây. Chân đúc, cái mó 14 lignes	60 fr. 00
Dao bỏ túi, 6 thứ đồ dùng	6 fr. 50

BOITE POSTALE N° 40

Cuộc số số về việc lập Đài kỷ-niệm các trận vong chiến-sĩ

Chiếu theo nghị-định quan Thống-sứ Bắc-kỳ ngày 23 Septembre 1924

Kỳ mở số ngày 1er Mai 1925

TẤM VẠN PHIẾU 1 $

1 lô.	10.000$00
2 lô.	5.000.00
5 lô.	1.000.00
10 lô.	500.00
100 lô.	100.00

Từ nay trở đi ai muốn mua các phiếu cứ đến hỏi Đốc-lý, các nhà băng, những nhà buôn to trong thành-phố và các tỉnh. Số các tỉnh ở Bắc-kỳ đều có bán cả.

Chỉ mất có 1 đồng, mà may ra được những 10.000 đồng.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG BÌNH

Ăn cướp dưới sông. — Hôm mới rồi đây, có một chiếc thuyền vận chở gạo, khi đi ngang qua giang-phận làng Xuân-bồ, bỗng gặp bọn cướp trên bơi xuống xuống ngăn cản thuyền lại, cướp hết cả gạo thóc, tiền nong, áo xống, đồ đạc, rồi chúng tẩu thoát. Tính ra trị giá hơn một trăm đồng.

« Kẻ cướp dưới sông » tụ lại ở tỉnh này ít thường nghe thấy, thế mà nay sinh-xuất dám cướp ấy, xét nguyên do chẳng qua là bởi sự đói kém mà ra cả.

Mất trộm. — Ở công-ty nấu rượu « Sica » tại Ba-đồn mới xảy ra một cái trộm, mất đồ đạc tính cũng đến ba bốn chục đồng.

THỪA-THIÊN

Phát chẩn cho dân. — Mấy hôm nay ở tại phủ Thừa-thiên cùng sáu phủ huyện ở hạt Thừa-thiên đều có phát chẩn bằng gạo và áo quần cho những kẻ dân-nghèo khổ đói rét bị nạn bão-tụt trong khoảng năm ngoái vừa rồi. Gạo thì phát cho mỗi người 2 lon, áo quần mỗi người một bộ. Áo quần ấy phần nhiều là của quan Tổng-đốc tỉnh Thanh-hoa quyên giúp gửi về cùng số tiền quyên thì tỉnh Thanh-hóa gửi về cũng nhiều lắm. Tuy thế mà dân quá đông chẳng làm sao cho xiết thì cũng chẳng rằng người có kẻ không, tuy thế mà có chẩn cấp thì cũng đỡ được nhiều ít sự cơ hàn thiết thân mà đến chết, lại cũng nhờ giá gạo thóc ở Nam Bắc cứ tới cho nên giá gạo nay khỏ quá thua kém, thật là nhờ ơn trên soi xét hết sức bao.

TOURANE

Lâm trộm quá. — Độ này nhân vì mùa màng mất mát, nhân dân bị cái nạn đói rét rất nhiều, lại chỉ đói ăn vụng từng làm càn, bởi thế cho nên trộm cắp mỗi ngày thêm mỗi lắm. Chẳng những đêm hôm không xóm nào là không bị trộm lừng, không đêm nào là đêm không có nhà mất trộm, mà cả đến ban ngày cái lối đi trộm vặt cũng rất nhiều, bọn-ấy cứ rình hễ nhà nào sơ ý thì liền vớ lấy cái gì cũng lấy.

Thậm chí có kẻ liều đến dám giữa ban ngày chạy vào một hiệu Kách lớn, cướp lấy phong bạc giắc của người để trên bàn mà chạy, cả gan như thế là cùng. Lắm người đi chợ đem gửi rổ ở các hàng quen, chúng liệu mua đã khá đồ ăn, thì chúng liền bưng lẻn cả rổ.

Thiết tưởng đương trong khi đói kém, trộm cướp lung tung như thế, thì sự canh-phòng nên cũng phải gia tâm cho cẩn-thật mới xong. Nhất là các nơi làng xóm lại càng phải nên giữ gìn cho lắm, chớ nếu cứ giữ mãi cái lối lễ đêm nào trăng tỏ thì canh cho đến suốt sáng, còn đêm nào trời tối hoặc mưa gió lạnh lẽo lại chỉ canh có lác đầu hôm, và khi sắp sáng, còn cả đêm đắp chiếu ngủ yên, thì dẫu có canh cũng là vô bổ.

T. L.

Ở Đông Pháp này có một nhà rượu hiệu sáng sao là của người Nam-Việt chế-tạo ra các thứ rượu tây, đủ cả các mùi, vừa ngon vừa ngọt, giá tiền rất rẻ, bán buôn bán lẻ, xin các quí khách chiếu-cố đến cho.

NGUYỄN-VĂN-MẠO
Chủ hiệu : Distillerie du Nord
56 và 58, Quai Clémenceau
HANOI

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol, chất : Salol và chất : Urofommine

Giá 1$30 một hộp

CỨ MỖI NGÀY lại uống MỘT VIÊN THUỐC HƯỚNG-Y-DEHAUT CỦA ÔNG Lương-y-DEHAUT

uống trước khi dùng cơm, thì CHẮC ĐẶNG KHỎE MẠNH LUÔN và ngăn ngừa các chứng bệnh hung-nguy-nhân-hiểm tại huyết hư hay là ăn không tiêu mà sanh ra.

Thuốc-viên này trị các chứng bệnh :

NƯỚC DÃI, ĂN KHÔNG TIÊU, NẶNG BAO TỬ, CHÓNG MẶT, KHÔNG THƯ THỚI.

BÁN TẠI: Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faubg. St-Denis Paris, cùng khắp trong mấy tiệm thuốc.

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bản từ năm giờ sáng.

Nếu ai mắc phải bệnh tình « Lậu và giang-mai » dù lâu hay mới, dù nặng hay nhẹ mà muốn được mau khỏi, không tốn tiền lại không hại về đường sinh dục nên lập tức dùng thuốc của hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, n° 46, Rue Principale à Đáp cầu, vì hiệu ấy là một nhà chuyên-trị bằn thuốc bệnh tình đã có tiếng không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen và mình tạ ở các nơi gửi lại.

CHÂN-HƯNG
Nhà Đồ bán đồ vàng bạc thực có giấy cam kết
Phố hàng Bạc, số nhà 62, Bảo-kỳ, Hanoi
TÉLÉPHONE N° 336 — TÉLÉGRAMME CHANHUNG

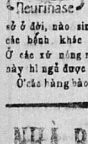
C. J. BONNET
là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ VÀ NHỮNG BỆNH ĐAU THẦN-KINH CỦA ĐÀN BÀ

Chỉ sức khỏe của đàn bà con gái thế nhà ở đó ở Lý thần kinh. Nếu cả mắc phải bệnh không ngủ, bệnh đại tiểu tiện, bệnh xây xẩm, bệnh đau lưng, bệnh thường gặp, bệnh đau ngực, bệnh buồn rầu, bệnh khó thở, bệnh đau đớn, bệnh hồi hộp, các bệnh đó thường chuyển sang bệnh đau dạ dày, như thế thì nên uống thứ thuốc *Neurinase* Thuốc này sẽ chữa khỏi bệnh đau thần kinh mà bệnh ấy làm cho người ấy khổ ở đời, nào sinh ra bệnh thương gầu và các bệnh khác thuộc về thần-kinh nữa. Ở các xứ nóng mà uống thuốc *Neurinase* này thì ngủ được ngon giấc.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.

2056

Neurinase

THUẦN-THÀNH
Bottier — Chapelier
7, Rue des Caisses, Hanoi

Kính trình quí-khách,
Bản-hiệu mới sang nhiều mẫu đa đẹp, giá cao su Wood-Milne, dây giầy (lacet) bán buôn giá hạ, xin mời các nghị chiếu cố
NGUYỄN-TIẾN HÀM kính mời

Giá giầy ở ca-ta-lô số 6 xác bản-hiệu, nay xin tính hạ giá ở tarif n° 7 hè này

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi tả, sưng ăn dạ dày, ăn không-ngon, ngủ không yên, chế liêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Trodigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$40

Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi

Votre intérêt !!
est de coiffer
un bon
CASQUE EN LIEGE
3$50 & 3$00
COIFFANT
LÉGER
SOUPLE
ÉLÉGANT
SOIGNÉ
DURABLE
DEMANDEZ
CHEZ HAI-CHINH
SEUL FABRICANT
74-76, Rue du Pont-en-Bois. — HANOI
2042

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trẻ con thường hay đi tả, ho, giật gân, mụn nhọt, sốt, vân vân, muốn trị các bệnh ấy cho trẻ con thì nên dùng :

Reinette Duval

Thuốc nhuận tràng, chế bằng nước quả tân (pommes) và các thứ quả khác nữa.

Mỗi lọ : 0$90

Có bán tại : Nhà Ba-chuông, Hanoi

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM
THIỆT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTICLAIREUX
Của ông Laroyer GUILLE

Từ năm nay trở đi, thuốc ELIXIR có chữ ký của quan Laroyer GUILLE trên tờ nhãn trong những bình HUP PHẾ, Con trong TỲ VỊ, đều có TRỊ TẬN GỐC ĐÀM, SUYỄN, HẾT VÀ ĐỜM, ngày CHÓN NƯỚC, HỒNG KẾT, BỊNH HO ĐAU, RƯỢU CHỈ, GIỌI CHỐC NGOÀI DA và bịnh nơi TRONG CẢI TRONG ĐỤNG.

Ấy là phải thứ THUỐC XỔ và rất hiệu nghiệm làm cho NƯỚT RA TINH KHÍ. Những bịnh gốc bởi ĐÀM này là MẤT phải chữa cũng như vậy đó.

Nếu bị thuốc này đem nhà mà không có chữ ký của PAUL GAGE thì chớ dùng kẻo tiếc.

LỌ CỠ MỘT THỨ

THUỐC HOÀN XỔ
Nhiều công nơi trong L'Elixir Tonique Anticlaireux của quan Laroyer Guille

Chữa có bịnh thuốc xổ ra sao : Phụ, chất thể, nước mạnh tinh chất ở mình, phòng CHUYỂN ra ĐỜM ra mồ hôi, ra ỉa ra đái ra ngoài PHẾ.

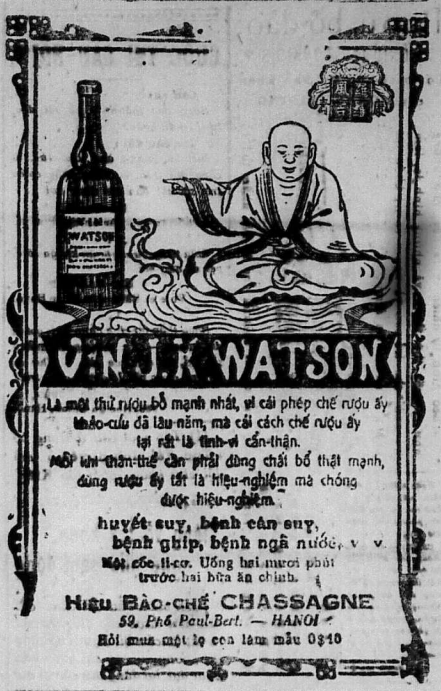
Lí trong các cuộc phân xổ có tác

ÉNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酸補
J. BLANC *(đệ nhất hạng bảo-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán **2$40** một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晨午各啞每各啞沒啞醋歇啤利
Bán tại : Hiệu Bảo-chế **J. BLANC**
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi
2099

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin cáo ngài mua báo khi có việc gì viết thơ đòi hỏi báo-quán, thì cho biết mấy số in ở từ giấy gửi báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quán ấy, để cho người làm để tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vẫn tắt, hoặc thêm quá, không sao đọc được, thành-ra nhiều khi bản-quán không hiểu ai mà trả lời.

LÀ một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì cái phép chế rượu ấy khéo-cứu đã lâu năm, mà cái cách chế rượu ấy lại rất là tinh-vi cẩn-thận.

Mỗi khi thân-thể cần phải dùng chất bổ thật mạnh, dùng rượu ấy tất là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.

huyết suy, bệnh cần suy, bệnh ghịp, bệnh ngã nước, v. v.

Một cốc ti-cơ. Uống hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

HIỆU BÁO-CHẾ CHASSAGNE
59, Phố Paul-Bert. — HANOI
Hỏi mua một lọ con làm mẫu 0$10

Với 10 quan, sẽ được
100.000 quan
Muốn như vậy, nên mua tại phiếu
CRÉDIT FONCIER 1912
Lấy mua phiếu phải giá 10 quan, sau mỗi tháng đóng 30 quan.
Hợp tiền vào, đến tiền được quyền xổ-số và xổ về trong số được thưởng.
Mỗi tháng cứ ngày 22 thì rút số — Nghĩa là mỗi năm 12 lần rút số.
Hợp tiền vào được ngay cái số về, và được lấy tiền số ấy cho người nào mà đến khi về trong số mình. Các tờ *Crédit Foncier de France* được 3 %/o lợi-tiền.
MỖI LẦN RÚT SỐ, CÓ :

1 lô.	100.000 quan	12 lô	1.000 quan
1 lô.	10.000 quan	100 lô	500 quan

Gửi danh-hiệu và cả tiền cấp kỳ thứ nhất là 10 quan
đến Compton Colonial de Crédit à Marseille, 128, Boulevard Perier

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC
MỘT TRIỆU
ngoài 500.000, ngoài 200.000, ngoài 100.000 quan
Muốn được một số tiền ấy, nên mua mỗi cái vé
CRÉDIT NATIONAL 1920
Lấy mua vé thì giá 20 quan, sau thì đóng làm 20 tháng mỗi tháng là mười quan. Hợp tiền vào đến, tiền được ngay cái vé, riêng mình có quyền xổ-số. bỏ vé trong số thì được số tiền. Mình chỉ chờ khi đánh dịp một tí, thật kẻo như không ngại đâu, mà cả được đủ cả mấy vật số, lại được số quyền xổ hàng một số về số quy số nhiều lần.
Vé Crédit National mỗi năm làm kỳ như trên rút số : 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre
Mỗi lần rút số có :

1 lô.	MỘT TRIỆU
1 lô.	500.000 quan
2 lô.	200.000 quan
3 lô.	100.000 quan
9 lô.	50.000 quan

Bên rút số làm kỳ trong một năm công là 36 triệu quan
Nhưng cũng chỉ phải chừng để trong làm
Ai lấy vé xin mua cho, xin gửi thư cho ông chủ nhiệm như :
BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R.C. 4578
Vậy bản vé này thì nên lấy tiền trước ngày 15 Mars 1920, sau này mua vé
Trong có điều khác.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)